

רע"פ 9698/17 - אמיר בכריה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 9698/17

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: אמיר בכריה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בתיק עפ"א 59557-10-17 שניתן ביום 28.11.2017 על ידי כב' השופטת תמר שרון נתנאל

בשם המבקש: עו"ד טארק נעאמנה
בשם המשיבה: עו"ד שאדי קייס

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטת ת' שרון נתנאל) בעפ"א 59557-10-17 מיום 28.11.2017, בו נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום בקריות (כב' השופט ד"ר ש' מ' ארדמן) בתו"ב 22225-06-15 מיום 27.9.2017.

1. ביום 30.1.2017 הורשע המבקש על פי הודאתו, שניתנה מפי בא כוחו דאז שלא בנוכחותו, בכתב אישום המייחס לו עבירות של ביצוע עבודות בנייה ללא היתר, שימוש חורג במקרקעין ללא היתר, אי קיום צו הפסקה מנהלי, אי קיום צו הפסקה שיפוטי ואי קיום צו למניעת פעולות, עבירות לפי סעיפים 204(א), 204(ג), 237, 240 ו-249 לחוק התכנון והבנייה, התשכ"א - 1965 (להלן: חוק התכנון והבנייה), כנוסחו במועד הגשת כתב האישום. כתב האישום לא כלל הודעה בדבר האפשרות לעתור לעונש של מאסר בפועל. ביום 27.9.2017 נגזר דינו של המבקש והושתו עליו העונשים הבאים: 60 ימי מאסר בפועל, לריצוי בעבודות שירות; קנס בסך 60,000 ש"ח או 200 ימי מאסר תמורתו; חתימה על התחייבות בסך 50,000 ש"ח; חודשיים מאסר על תנאי למשך שלוש שנים; וכפל אגרת בנייה כחוק בסך של 18,780 ש"ח. כמו כן, הוצא צו הריסה למבנה נושא כתב האישום, שביצעו עוכב על ידי בית משפט השלום עד לתאריך 1.4.2019 על מנת לאפשר למבקש להוציא היתר כדין.

2. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי על הרשעתו בעבירה של הפסקת צו שיפוטי בלבד ולא כנגד הרשעתו ביתר העבירות וכן על גזר דינו. בפסק דינו דחה בית המשפט המחוזי את הערעור על שני חלקיו. בית המשפט המחוזי לא מצא כל פגם בהודאתו של המערער ובהתנהלותו של בית המשפט השלום, ולפיכך דחה את הערעור על הכרעת הדין. אשר לערעור על גזר הדין, קבע בית המשפט המחוזי כי עונשו של המבקש נגזר בהתאם לנסיבותיו האישיות ודחה את טענות המבקש כי הושת עליו מאסר בפועל בניגוד לדרישת התביעה. בנוסף, נדחתה טענתו של המבקש כי המשיבה לא הייתה רשאית לעתור למאסר בפועל כיוון שלא ניתנה התראה מתאימה בכתב האישום, כהוראת סעיף 15א לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: סעיף 15א לחוק). בית המשפט המחוזי קבע כי התראה כאמור לא הופיעה אמנם בכתב האישום, אך הודעה בדבר הכוונה לטעון למאסר בפועל נמסרה לבא כוח המבקש עוד בטרם ניתנה ההודאה בעובדות כתב האישום, ובכך התמלאה דרישת סעיף 15א. על פסק הדין הוגשה הבקשה שלפניי.

3. בקשת רשות הערעור מתמקדת בעונש המאסר לריצוי בעבודות שירות בלבד ובגדרה טוען המבקש כי עניינו מעלה שאלות כלליות המצדיקות מתן רשות ערעור. האחת, האם יכול בית המשפט להשית על נאשם עונש מאסר בפועל, כאשר לא הופיעה התראה בכתב האישום והדרישה למאסר בפועל עולה לראשונה בגדרי הטיעונים לעונש, אף כי כל נסיבות העניין היו ידועות למשיבה בעת הגשת כתב האישום. השנייה, האם רשאית התביעה לדרוש והאם רשאי בית המשפט לקבוע מתחמי ענישה שונים בגין עבירות זהות שבוצעו על ידי נאשמים שונים. לשיטתו, הטלת עונש מאסר בפועל מהווה חריג יחיד מסוגו לענישה הנוהגת בעבירות בהן הורשע, כאשר מדובר בכתב אישום ראשון בעבירה של הפרת צו שיפוטי להפסקת עבודות בניה להבדיל מצו שיפוטי להריסה. עוד נטען כי המשיבה לא נהגה לעתור לעונש של מאסר בפועל בנסיבות אלו וזו גם הסיבה להשמטת האזהרה מכתב האישום. בנוסף טען המבקש כי עונש המאסר הוטל עליו למרות שהמשיבה ויתרה על דרישתה למאסר בעת שטענה לעונש וכן כי תחת ידו של אותו מותב עצמו יצאו מתחמי ענישה ועונשים שונים בתיקים אחרים.

4. המשיבה בתגובתה טוענת כי יש לדחות את הבקשה, משאינה מעלה עילה למתן רשות לערעור שני. לשיטתה, אכן נפלה תקלה בהתנהלות המאשימה שלא מסרה הודעה על הכוונה לעתור למאסר בפועל בגדרי כתב האישום, אולם התקלה לא גרמה עיוות דין למבקש, משהיה מיוצג במהלכו של כל ההליך מתחילתו. עוד טענה כי הודעה כאמור נמסרה בעל פה באולם בית המשפט, מבלי שנרשמה בפרוטוקול הדיון, בישיבת ההקראה, שבה הורשע המבקש על פי הודאתו שנמסרה מפי בא כוחו, לאחר שהצהיר כי המבקש נתן לו אישור לייצג בלא התייצבותו. המשיבה מוסיפה וטוענת כי לא נפל כל פגם בקביעת מתחם הענישה בעניינו של המבקש, בשים לב למאפייניו הפרטניים וכן כי העונש שהוטל על המבקש אינו חורג במידה ניכרת מרמת הענישה המקובלת או הראויה, תוך שהדגישה כי המבקש הורשע בהפרת שלושה צווים.

5. דין הבקשה להידחות. הלכה היא כי רשות ערעור לאחר שעניינו של המבקש נדון כבר בשתי ערכאות תינתן רק במקרים חריגים בהם הבקשה מעלה שאלה – משפטית או ציבורית – בעלת חשיבות כללית (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982); רע"פ 4515/07 אבו שנב נ' מדינת ישראל (17.10.2007)) או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 6487/12 דביר נ' מדינת ישראל (15.7.13)). המבקש לא הצביע על עילה כאמור, ועל כן אין הבקשה מצדיקה מתן רשות ערעור. לכך יש להוסיף כי על פי הלכה הפסוקה "חומרת העונש כשלעצמה אינה מקימה עילה לקיומו של ערעור שני" (רע"פ 6688/09 אבו קאסם נ' מדינת ישראל (26.8.2009); רע"פ 8263/10 חטיב אבו רזק נ' מדינת ישראל (22.11.2010)).

6. מעבר לנדרש, אעיר עוד מספר הערות. טענותיו של המבקש הנוגעות לקיום הדרישה המופיעה בסעיף 15א לחוק לא רק שנענו בפסיקת בית משפט זה, אלא גם אינן תואמות את קביעותיו העובדתיות של בית המשפט המחוזי. כפי שנקבע שם, ומקובל עליי, בקשת בא כוח המבקש להפנות את המבקש לממונה על עבודות שירות מיד לאחר הודאתו בכתב האישום מלמדת כי באותה עת היה ברור לבא כוחו של המבקש כי בכוונת המשיבה לעתור למאסר בפועל. מכל מקום וכפי שעמד על כך בית משפט קמא, תכליתו של סעיף 15א לחוק היא הבטחת זכותו של נאשם לייצוג (רע"פ 8058/12 אבו לבן נ' מדינת ישראל (12.11.2012)) ובמקרה דנן היה המבקש מיוצג. לפיכך לא מצאתי כי נפל כל פגם בהתנהלות ההליך (השוו, רע"פ 5184/15 קניימר נ' מדינת ישראל (27.07.2015)).

אשר למתחם הענישה ולעונש שנגזר על המבקש, סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) מורה כי בקביעת מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט, בין היתר, בנסיבות הקשורות לביצוע העבירות והמנויות בסעיף 40ט לחוק. מקריאת סעיף זה נלמד כי מתחם העונש, בהגדרתו, נקבע בהתאם לנסיבות המסוימות של ביצוע העבירה במקרה הפרטני ואין כל הכרח כי יקבע מתחם ענישה זהה במקרה בו נדונות עבירות זהות. כדבריו של השופט ס' ג'ובראן:

"היות שבקביעת מתחם הענישה על בית המשפט להתחשב לא רק בסוג העבירה, אלא גם בנסיבות ביצועה ובמידת האשם של הנאשם בביצועה, סביר כי לאותה עבירה יהיו כמה מתחמי ענישה שונים, הנגזרים כל אחד מנסיבות שונות." (ע"פ 1127/13 גברזגיי נ' מדינת ישראל (15.1.2014), פסקה 25; וראו גם ע"פ 1323/13 חסן נ' מדינת ישראל (5.6.2013), פסקה 7).

לבסוף, לא מצאתי ממש בטענות המבקש בדבר אופיו התקדימי של העונש שהושת עליו. חדשות לבקרים עומד בית משפט זה על חומרתן של עבירות הבנייה ללא היתר ועל ממדי התופעה, הדורשת צעדי הרתעה משמעותיים, ולא אחת נפסק כי מקום בו מופרים צווי הריסה שיפוטיים, מן הראוי להטיל מאסר בפועל (רע"פ 11920/04 נאיף נ' מדינת ישראל (26.03.2007); רע"פ 8571/09 ברנס נ' מדינת ישראל (6.5.2010)).

7. סוף דבר, הבקשה לרשות ערעור נדחית. המבקש יתייצב ביום 25.2.2018 בשעה 08:00 בפני הממונה על עבודות השירות במפקדת מחוז צפון ברחוב הציונות 14 טבריה, כשבידו תעודת זהות, זאת, כאמור בגזר דינו של בית משפט השלום מיום 27.9.2017, אלא אם יקבע לו הממונה מועד אחר להתייצבות. עותק מפסק דין זה יומצא לממונה על עבודות השירות.

ניתנה היום, ו' בשבט התשע"ח (22.1.2018).

ש ו פ ט
